

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Administracji Publicznej

KAP.410.002.06.2017

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 53 08, F +48 22 444 52 52
kap@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/17/004 – Wspieranie przedsiębiorczości przez gminy
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Departament Administracji Publicznej
<i>Kontrolerzy</i>	1. Paweł Łukasiewicz, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr KAP/52/2017 z dnia 30.05.2017 r. (dowód: akta kontroli str.1-2) 2. Krzysztof Stasiak, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KAP/53/2017 z dnia 30.05.2017 r. (dowód: akta kontroli str. 3)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Urząd Gminy w Teresinie ul. Zielona 20, 96-515 Teresin (dalej: Urząd).
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Marek Olechowski, Wójt Gminy Teresin (dalej: Wójt) od dnia 16 listopada 2014 r. (poprzednia kadencja od dnia 21 listopada 2010 r.). (dowód: akta kontroli str.4-7)
<i>Zakres przedmiotowy kontroli</i>	1. Warunki wspierania przedsiębiorczości w gminie, 2. Organizacja monitoringu i oceny efektów wspierania przedsiębiorczości przez gminę i wykorzystania tych ocen w modyfikacji realizowanych działań, 3. Działania na rzecz wspierania przedsiębiorczości oraz efekty tych działań.
<i>Okres objęty kontrolą</i>	Od 1 stycznia 2014 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych, tj. do 4 sierpnia 2017 r.

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, Gmina Teresin (dalej: Gmina), tworzy warunki do rozwoju przedsiębiorczości głównie poprzez realizację inwestycji poprawiających stan lokalnej infrastruktury, prowadzenie działań doradczo-konsultacyjnych świadczonych na rzecz przedsiębiorców oraz działań promocyjnych.

Podstawowym dokumentem strategicznym Gminy, określającym m.in. zadania dotyczące rozwoju przedsiębiorczości i wspierania działalności gospodarczej w Gminie jest Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Teresin do 2020 r.¹ (dalej: Strategia).

Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego uwzględniały tereny przeznaczone pod działalność gospodarczą. Gmina prowadziła stabilną politykę podatkową. Nie zwiększono stawek podatku od środków transportowych. Corocznie zwiększały się wpływy do budżetu Gminy z tego podatku.

¹ Przyjęta Uchwałą Rady Gminy Teresin nr XVIII/116/08 z dnia 4 kwietnia 2008 r. w sprawie przyjęcia Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Teresin do 2020 r

Inwestycje infrastrukturalne Gminy przyniosły efekty w postaci poprawy i zwiększenia stanu sieci drogowej, wodno-kanalizacyjnej i oświetlenia ulicznego oraz uruchomienia sieci szkieletowo-dystrybucyjnej szerokopasmowego Internetu.

Prowadzono także działania wspierające przedsiębiorców funkcjonujących na terenie Gminy, polegające na udzielaniu przez pracowników Urzędu porad w zakresie możliwości pozyskiwania funduszy na prowadzenie działalności gospodarczej. Na stronach internetowych Urzędu zamieszczano informacje przydatne inwestorom m.in. dotyczące wolnych terenów inwestycyjnych. Urząd wydawał również materiały promocyjne zawierające m.in. ofertę inwestycyjną Gminy.

Gmina Teresin jest członkiem stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania - Ziemia Chełmońskiego”, które służy lokalnej społeczności pomocą w pozyskiwaniu dofinansowania w ramach realizacji przyjętej Strategii LGD.

W okresie objętym kontrolą nastąpiła poprawa podstawowych wskaźników dotyczących rozwoju gospodarczego, w tym m.in. spadek poziom bezrobocia i wzrosła liczba nowo zarejestrowanych podmiotów prowadzących działalność gospodarczą.

Wskazać jednak trzeba, że pomimo określenia w Strategii obowiązku wprowadzenia stałego monitorowania, kontroli i oceny efektów realizacji jej celów, do dnia zakończenia kontroli nie wyznaczono Koordynatora Strategii oraz nie sporządzano za lata 2014-2016 corocznych raportów z realizacji jej celów.

NIK zwraca uwagę, że w Strategii nie określono wartości bazowych i docelowych wskaźników, w tym odnoszących się do wspierania rozwoju przedsiębiorczości, na podstawie których miałyby być dokonywany monitoring realizacji celów Strategii. Zdaniem NIK, brak systematycznych i zwymiarowanych działań monitorujących może utrudnić ocenę postępu w osiąganiu celów Strategii oraz uniemożliwić podjęcie we właściwym czasie odpowiednich działań naprawczych w realizowanych zadaniach.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Gmina Teresin jest położona w zachodniej części województwa mazowieckiego w powiecie sochaczewskim w odległości 45 km od Warszawy, w bliskim sąsiedztwie aglomeracji warszawskiej i wchodzi w skład Obszaru Metropolitalnego Warszawy. Na jej terenie znajduje się 31 miejscowości, tworzących 28 sołectw. Przez teren Gminy przebiega droga krajowa Nr 2 oraz linia kolejowa E 20, wchodzące w skład transeuropejskiego korytarza transportowego relacji Zachód - Wschód.

Gmina zajmuje powierzchnię 8 789 ha (co stanowi ok. 10,95% powierzchni całego powiatu sochaczewskiego), a liczba jej mieszkańców wynosi 11 450² (48,57% to mężczyźni, a 51,43% to kobiety).

Grunty rolne znajdują się w południowej części Gminy, zaś jej północna część to tereny, będące otuliną Kampinoskiego Parku Narodowego, zarezerwowane dla rozwoju turystyki i rekreacji. Przemysł skupia się wokół przedsiębiorców działających na potrzeby rolnictwa lub zajmujących się przetwórstwem rolno-spożywczym. Na terenie Gminy inwestują przedstawiciele przemysłu lekkiego nieuciążliwego dla środowiska (głównie centra dystrybucyjne, np. TESCO Polska).

(dowód: akta kontroli str. 8-11, 399-443)

² Według stanu na 31 maja 2017 r.

1. Warunki wspierania przedsiębiorczości w Gminie

1.1. W okresie objętym kontrolą zgodnie z Regulaminem organizacyjnym Urzędu³ zadania z zakresu działalności gospodarczej, w tym prowadzenie spraw związanych z ustawą z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej⁴, należały do właściwości Referatu ds. Obywatelskich. Natomiast zadania dotyczące planowania przestrzennego zostały przypisane Referatowi Gospodarki Przestrzennej. W Urzędzie Gminy nie została powołana specjalna komórka, ani nie wskazano stanowiska pracy, którego zadania w bezpośredni sposób byłyby związane ze wspieraniem przedsiębiorczości, a także nawiązywaniem współpracy i pomocy przedsiębiorcom. W Gminie nie opracowano procedur związanych z obsługą inwestorów i przedsiębiorców. Sekretarz Gminy poinformował, że podstawowych informacji przedsiębiorcom udzielają wójt lub jego zastępca, a jeśli któryś przedsiębiorca wyrazi chęć współpracy z Gminą, w zależności od zagadnienia pomocy udzielają poszczególne, właściwe w sprawie referaty lub jednostki organizacyjne gminy.

(dowód: akta kontroli str. 12-169, 865-869, 907, 1012-1014)

1.2. W okresie objętym kontrolą w radzie Gminy Teresin nie funkcjonowała komisja rady, której zadania odnosiłyby się wprost do wspierania rozwoju przedsiębiorczości i współpracy z przedsiębiorcami. Wójt poinformował, że prace w sześciu funkcjonujących komisjach rady gminy, w dużym stopniu przyczyniają się do dobrego stanowienia prawa miejscowego, co jego zdaniem pośrednio wpływa na warunki jakie Gmina ma do zaoferowania przedsiębiorcom.

(dowód: akta kontroli str. 865-869, 906, 1049-1054)

1.3. okresie objętym kontrolą działania związane z rozwojem gospodarczym i wspieraniem przedsiębiorczości do 2020 r. określała Strategia.

Dokument ten zawierał m.in. podstawowe informacje o Gminie Teresin (uwarunkowania geograficzne i demografia), a także dane dotyczące uwarunkowań i głównych problemów dalszego rozwoju Gminy (zewnętrzne i wewnętrzne), w tym problemy dotyczące atrakcyjności Gminy dla dalszego rozwoju istniejących firm i napływu nowych inwestorów.

Wśród 20 problemów rozwojowych Gminy mogących w sposób bezpośredni lub pośredni wpływać na jej rozwój gospodarczy wskazano m.in. na konieczność:

- 1) likwidacji niedoborów w sieci kanalizacji sanitarnej i przydomowych oczyszczalniach ścieków,
- 2) rozbudowy i modernizacji gminnych oczyszczalni ścieków,
- 3) poprawy stanu technicznego dróg gminnych i powiatowych oraz rowów odwadniających,
- 4) budowy obwodnicy drogowej Teresina,
- 5) rozbudowy sieci gazowej średniego i niskiego ciśnienia, co umożliwi gazyfikację Gminy,
- 6) utworzenia Gminnego Ośrodka Informacji i Doradztwa Gospodarczego.

Zgodnie z generalnym celem kierunkowym Strategii, Gmina Teresin ma być Gminą zrównoważonego rozwoju o wzrastającej randze w otoczeniu, zapewniającą stałą poprawę jakości życia mieszkańców, chroniącą walory i zasoby środowiska przyrodniczego oraz dziedzictwa kulturowego, wspierającą dalszy rozwój funkcji osadniczej, gospodarczej i turystyczno-rekreacyjnej.

³ Wprowadzony zarządzeniem Wójta Gminy Teresin nr 62/13 z 31 grudnia 2013 r. i 72/2015 z dnia 12 listopada 2015 r.

⁴ Dz.U. z 2016 r., poz. 1829, ze zm.

Spośród trzech celów strategicznych, jeden (tj. cel drugi) w sposób bezpośredni odnosi się do działań Gminy w sferze przedsiębiorczości, tj. cel pn. sfera gospodarcza (tworzenie jak najlepszych warunków dla trwałego rozwoju gospodarczego). Celem pośrednim (operacyjnym) w tym zakresie jest wspieranie rozwoju działalności gospodarczej. Szczegółowe kierunki działań w zakresie przedsiębiorczości zaplanowane w Strategii przez Gminę to:

- 1) wspomaganie przedsiębiorczości poprzez współdziałanie władz gminy ze stosownymi agencjami i fundacjami oraz lokalnymi przedsiębiorcami,
- 2) wspieranie działań na rzecz tworzenia pozarolniczych miejsc pracy, zwłaszcza dla absolwentów szkół oraz podnoszenia kwalifikacji zawodowych mieszkańców,
- 3) utworzenie Gminnego Centrum Informacji i Doradztwa Gospodarczego dla osób poszukujących pracy, chcących rozpocząć działalność gospodarczą i korzystać ze środków finansowych Unii Europejskiej oraz inwestorów zewnętrznych,
- 4) zainicjowanie powstania Forum Przedsiębiorców działających na terenie Gminy,
- 5) rozwój i specjalizacja produkcji rolnej. Wspieranie tworzenia grup producenckich wśród rolników oraz przestawienia się gospodarstw rolnych na produkcję metodami ekologicznymi, tzw. rolnictwo ekologiczne,
- 6) wspieranie tworzenia gospodarstw agroturystycznych,
- 7) sukcesywne uzbrajanie terenów pod nową działalność gospodarczą.

Jako priorytetowe w Strategii zostały wskazane działania mające na celu likwidację niedoborów w sferze infrastruktury technicznej, które w bezpośredni sposób nie wpływają na rozwój działalności gospodarczej, jednak mogą wpływać na wzrost atrakcyjności terenów gminnych dla podmiotów gospodarczych.

Do momentu zakończenia czynności kontrolnych Strategia nie była aktualizowana. Wójt poinformował, że w jego ocenie Strategia spełniała swoje zadania i była w miarę aktualna, a jej aktualizacja przewidziana jest być może w 2018 r.

(dowód: akta kontroli str. 399-479, 865-869, 1049-1054)

1.4. W okresie objętym kontrolą Gmina nie była zobowiązana i nie opracowała innych dokumentów o charakterze programowym lub strategicznym, takich jak – program wspierania przedsiębiorczości czy strategia promocji Gminy. W pozostałych obowiązujących w Gminie programach bądź planach⁵ przedłożonych kontrolującemu, nie określono zadań ukierunkowanych bezpośrednio na wspieranie rozwoju przedsiębiorczości.

(dowód: akta kontroli str. 170-398, 550)

1.5. W Gminie obowiązuje Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Teresin (dalej jako Studium)⁶, zmienione w 2013 r.⁷ Zmiana Studium polegała na:

- 1) zmianie granic obszarów funkcjonalnych poprzez włączenie terenów poszczególnych działek w granice obszarów urbanizacji lub wyłączenie ze stref rozwoju wielofunkcyjnego i włączenie do strefy produkcji rolnej,
- 2) określeniu polityki przestrzennej gminy, która polega na ustaleniu lokalnych zasad organizacji struktury przestrzennej gminy w zakresie:

⁵ Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, Plan Gospodarki Niskoemisyjnej, Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Teresin na lata 2016-2023, Program Przebudowy i Modernizacji Dróg, Gminny Program Wspierania Rodziny, Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Strategia Rozwoju na lata 2014-2020 Lokalnej Grupy Działania „Ziemia Chełmońskiego”.

⁶ Załącznik do Uchwały Rady Gminy Teresin Nr III/1/06 z dnia 21 lutego 2006 r.

⁷ Uchwała Rady Gminy Teresin Nr XXIX/222/2013 z dnia 25 stycznia 2013 r.

- a) podstawowych elementów sieci osadniczej,
- b) rozmieszczenia infrastruktury technicznej i społecznej,
- c) wymagań dotyczących ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego, przyjmując ład przestrzenny i rozwój zrównoważony za podstawę tych działań.

Na dzień zakończenia czynności kontrolnych w Gminie obowiązywały 53 Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego (dalej MPZP), które pokrywały 26% obszaru gminy. W latach 2014-2017 uchwalonych zostało dziewięć aktualnie obowiązujących MPZP. Pięć spośród nich uwzględniało tereny pod działalność gospodarczą. Tereny te stanowiły 52% powierzchni terenów objętych planami uchwalonymi w ww. okresie (85,0471 ha). Na dzień 31 lipca 2017 r. spośród dziewięciu MPZP uchwalonych w kontrolowanym okresie, tylko trzy z nich zostały zamieszczone na stronie BIP Urzędu Gminy Teresin w dedykowanej do tego zakładce, w odstępach od 77 do 239 dni od momentu ich uchwalenia. Jednocześnie wszystkie z uchwalonych w tym okresie MPZP zamieszczono w BIP w zakładce dedykowanej do zamieszczania uchwał Rady Gminy Teresin, tj. *Uchwały Rady Gminy*, w odstępach od 12 do 41 dni od dnia ich uchwalenia.

W latach 2014-2017 działający na terenie Gminy przedsiębiorcy złożyli trzy wnioski o zmianę obowiązujących MPZP. Na podstawie złożonych wniosków Gmina Teresin dokonała zmian w obowiązujących MPZP na obszarze miejscowości Seroki Parcela oraz Teresin Gaj (dwie zmiany).

W latach 2014-2017 przedsiębiorcy działający na terenie Gminy nie występowali z wnioskami o sporządzenie MPZP dla terenów nie objętych już istniejącymi planami.

(dowód: akta kontroli str. 865-869, 872-894, 911, 1093-1119, 1245-1260)

W okresie objętym kontrolą Gmina zawarła dwa porozumienia ze Związkiem Międzygminnym „Mazowsze Zachodnie”⁸, na mocy którego powierzyła Związkowi prowadzenie spraw związanych z planowaniem przestrzennym, należących do zadań Gminy z zakresu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁹. Czynności te realizowała pracownia urbanistyczna i miały one polegały one m.in. na:

- 1) opracowywaniu projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Gminy Teresin oraz projektów jego zmian wraz z przygotowaniem właściwej liczby egzemplarzy niezbędnych do uzyskania opinii oraz uzgodnień,
- 2) opracowywaniu projektów MPZP i projektów zmian tych planów zgodnie z wymogami zawartymi w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (włącznie z etapem publikacji) w liczbie egzemplarzy właściwej do uzyskania opinii oraz uzgodnień.

W ramach zawartych porozumień, z tytułu wykonanych czynności w okresie od początku 2014 r. do końca czerwca 2017 r. Gmina Teresin poniosła wydatki w kwocie 233,2 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 1120-1129)

1.6. W okresie objętym kontrolą Gmina nie była zobowiązana, nie powołała i nie współuczestniczyła w powoływaniu instytucji otoczenia biznesu, takich jak m.in. fundusz poręczeń kredytowych, fundusz pożyczkowy, ośrodek wspierania

⁸ W latach 2014-2017 obowiązywały porozumienia z 2 stycznia 2013 r. (mające obowiązywać do 31 grudnia 2015 r.) oraz z 4 stycznia 2016 r. (obowiązujące do 31 grudnia 2018 r.).

⁹ Dz. U. z 2017 r. poz. 1073.

przedsiębiorczości czy centrum informacyjne. Wójt poinformował, że w tym okresie nie było postulatów ze strony przedsiębiorców, stąd należało wnioskować, że warunki do inwestowania na terenie Gminy są satysfakcjonujące i nie było potrzeby powoływania w/w instytucji.

Do dnia zakończenia kontroli NIK, nie podejmowano działań określonych w Strategii zmierzających do utworzenia Gminnego Centrum Informacji i Doradztwa Gospodarczego dla osób poszukujących pracy, chcących rozpocząć działalność gospodarczą i korzystać ze środków finansowych Unii Europejskiej oraz inwestorów zewnętrznych, ani działań inicjujących powstanie Forum Przedsiębiorców działających na terenie Gminy. Jak poinformował Wójt Gminy, nie odnotowano ze strony przedsiębiorców sygnałów, że oczekują takich działań od Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 865-869, 908, 1041-1048)

1.7. W okresie objętym kontrolą działania w zakresie dostosowania kształcenia zawodowego dla potrzeb przedsiębiorców nie miały charakteru sformalizowanego. Na terenie Gminy zlokalizowany jest Zespół Szkół im. Prymasa Tysiąclecia Stefana Wyszyńskiego, którego organem prowadzącym jest powiat sochaczewski. Jak poinformowała Sekretarz Gminy przedstawiciele placówki czynią starania w celu uruchomienia nowych kierunków kształcenia, co dostrzega również Gmina, a postulaty w tym zakresie formułowane są w trakcie częstych roboczych kontaktów z przedstawicielami powiatu sochaczewskiego. Z uzyskanych informacji wynika również, że kierunki kształcenia w placówce są objęte merytorycznym patronatem zakładów pracy, takich jak Saga Poland Teresin, Technology&Renewal, Geotermia Mazowiecka, Koleje Mazowieckie, Aljeka Sochaczew.

(dowód: akta kontroli str. 865-869, 909, 1049-1054)

1.8. W okresie objętym kontrolą na terenie Gminy realizowano inwestycje infrastrukturalne, takie jak rozbudowa sieci drogowej, sieci wodociągowo-kanalizacyjnej i oświetlenia ulicznego.

Na terenie Gminy, na dzień zakończenia kontroli, działała nowoczesna oczyszczalnia ścieków wraz z czterema stacjami uzdatniania wody, które pokrywają pełne zapotrzebowanie mieszkańców na pobór wody. Sieć wodociągowa na terenie gminy ma łączną długość 197 km i wykonano do niej 3226 przyłączy, zaś do sieci kanalizacyjnej o łącznej długości 42 km wykonano 1241 przyłączy. Łączny koszt budowy sieci kanalizacyjnej w badanym okresie wyniósł 12.903,6 tys. zł.

Długość dróg gminnych na dzień zakończenia kontroli wynosiła ok. 130 km (w tym dróg asfaltowych ok 95 km, utwardzonych tłuczniem ok. 8,5 km, gruntowych ok. 26 km). W ramach poprawy sieci drogowej powstała „obwodnica Teresina” o długości 5,7 km¹⁰, której koszt budowy wyniósł 12.447,0 tys. zł i umożliwił skomunikowanie ponad 5000 ha terenów Gminy.

Na podstawie przedłożonych kontrolującym zestawień inwestycji realizowanych przez Gminę w okresie objętym kontrolą, ustalono że budowa kanalizacji oraz wspomnianej wyżej obwodnicy Teresina były inwestycjami najdroższymi, a ich łączny koszt wyniósł 25.350,6 tys. zł i stanowił 52,8% wszystkich wydatków przewidzianych na inwestycje w badanym okresie.

W Gminie została również zbudowana sieć szkieletowo-dystrybucyjna szerokopasmowego internetu w ramach realizowanego przez Samorząd Województwa projektu „IDM – Internet dla Mazowsza”. Docelowa szybkość łącza ma wynosić do 1000 Mb/s.

¹⁰ Numer ewidencyjny drogi – 380836.

(dowód: akta kontroli str. 865-869, 910-913, 1041-1048, 1093-1097)

1.9. W okresie objętym kontrolą, w związku z realizacją inwestycji gminnych, Gmina korzystała z możliwości pozyskiwania gruntów zarówno od Skarbu Państwa jak i prywatnych właścicieli.

W 2014 r. Gmina nabyła od Skarbu Państwa za pośrednictwem Agencji Nieruchomości Rolnych działki o powierzchni 5,0674 ha za kwotę 270.445 zł na potrzeby realizacji inwestycji drogowych. Działanie to realizowane było w ramach projektu pn. „Kompleksowe przygotowanie terenów pod działalność inwestycyjną w Gminie Teresin – II etap, w ramach RPO Województwa Mazowieckiego.

W 2017 r. Rada Gminy Teresin Gmina nabyła¹¹ od osoby prywatnej na rzecz Gminy prawa użytkowania wieczystego, działki o powierzchni 1107 m² z przeznaczeniem pod budowę drogi. Do dnia zakończenia kontroli NIK, trwały prace związane z przygotowaniem projektu inwestycji, zaplanowanej do realizacji w 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 865-869, 914,1012-1018, 1049-1054, 1130-1198)

1.10. W latach 2014-2017 (do lipca) nie podejmowano działań mających na celu włączenie terenów inwestycyjnych Gminy do specjalnej strefy ekonomicznej, z uwagi na nieposiadanie przez Gminę Teresin własnych terenów inwestycyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 865-869, 969)

1.11. W okresie objętym kontrolą Gmina nie realizowała inwestycji w ramach partnerstwa publiczno prywatnego. Wójt Gminy poinformował, że w podejmowanych inwestycjach gminnych korzystano z innych źródeł finansowania, w szczególności z funduszy UE i środków budżetowych samorządu województwa. Z uwagi na brak zainteresowania ze strony potencjalnych inwestorów tym modelem współpracy z Gminą nie poszukiwano partnerów do realizacji wspólnych inwestycji.

(dowód: akta kontroli str. 865-869, 997, 1007, 1011)

1.12. W okresie objętym kontrolą Gmina nie stosowała ulg podatkowych skierowanych bezpośrednio do przedsiębiorców. W latach 2014-2017 Gmina stosowała stawki w podatku od środków transportowych na niezmiennym poziomie.

W przypadku stawek określonych w ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 716, ze zm.) jako maksymalne, stawki określone w uchwałach Rady Gminy Teresin na lata 2014-2017 były na zdecydowanie niższym poziomie, przykładowo w latach 2016 i 2017 w przypadku:

- a) samochodów ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej pojazdu powyżej 3,5 tony do 5,5 tony włącznie, stawka była niższa o ponad 811%,
- b) samochodów ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej pojazdu powyżej 5,5 tony do 9 ton włącznie, stawka była niższa o ponad 1353%,
- c) samochodów ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej pojazdu powyżej 9 ton i poniżej 12 ton stawka była niższa o 1624%,
- d) od ciągnika siodłowego lub balastowego przystosowanego do używania łącznie z naczepą lub przyczepą o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów od 3,5 tony i poniżej 12 ton, stawka była niższa o ponad 1895%.

Jednocześnie w przypadku stawek, dla których wartość w ustawie została określona jako minimalna, stawki określone w uchwałach Rady Gminy Teresin na lata 2014-

¹¹ Uchwałą nr XXXVI/219/2017 z dnia 9 maja 2017 r.

2017 zostały nieznacznie podwyższone, przykładowo w 2016 i 2017 r. od ciągnika siodłowego lub balastowego przystosowanego do używania łącznie z naczepą lub przyczepą o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów równej lub wyższej niż 12 ton:

- a) o dwóch osiach jezdnych i masie większej niż 13 ton, a mniejszej niż 14 ton stawkę podwyższono o 5 gr,
- b) o trzech osiach jezdnych i masie większej niż 17 ton, a mniejszej niż 19 ton stawkę podwyższono o 31 gr,
- c) o czterech osiach jezdnych i więcej oraz masie większej niż 25 ton, a mniejszej niż 27 ton stawkę podwyższono o 24 gr,

(dowód: akta kontroli str. 865-869, 915-936)

1.13. W latach 2014-2017 stawki czynszu za dzierżawę nieruchomości wchodzących w skład gminnego zasobu nieruchomości określało zarządzenie nr 65/2012 Wójta Gminy Teresin z 31 grudnia 2012 r. w sprawie ustalenia. W okresie objętym kontrolą Gmina zawarła z przedsiębiorcami cztery umowy dzierżawy gruntów oraz pięć umów najmu lokali użytkowych będących własnością Gminy. Badanie pięć umów najmu wykazało, że stawki wynajmu lokali określone w umowach były zgodne ze stawkami określonymi w w/w zarządzeniu.

Ustalono, że w latach 2014-2017 (do lipca) Gmina nie dysponowała niewykorzystanymi lokalami użytkowymi.

(dowód: akta kontroli str. 865-869, 895-905, 936-967, 974-993)

1.14. W latach 2014-2017 działania wspierające przedsiębiorców funkcjonujących na terenie Gminy, polegały na udzielaniu przez pracowników Zespołu ds. Pozyskiwania Funduszy Pozabudżetowych porad w zakresie możliwości pozyskiwania funduszy na prowadzenie działalności gospodarczej. Gmina udostępniała również materiały promocyjne w siedzibie urzędu.

Pracownicy udzielający informacji i porad nie mieli obowiązku sporządzania notatek ze spotkań doradczych, ale sporządzali listy osób, którym udzielona została porada wraz ze wskazaniem daty i tematu porady.

(dowód: akta kontroli str. 865-869, 970, 1049-1065)

1.15 W okresie objętym kontrolą Gmina nie była zobowiązana i nie przygotowała oferty wsparcia dla początkujących przedsiębiorców w postaci bezzwrotnych pożyczek czy bezpłatnego użyczenia lokali. Wójt wyjaśnił, że Gmina nie przygotowywała tego typu oferty bowiem nie docierały do niej sygnały, że jest ona oczekiwana przez początkujących przedsiębiorców. W ramach udzielania porad przez pracowników Zespołu ds. Pozyskiwania Funduszy Pozabudżetowych omawiane były zagadnienia m.in. związane z pozyskiwaniem środków na rozpoczęcie prowadzenia lub rozwój już prowadzonej działalności gospodarczej.

(dowód: akta kontroli str. 865-869, 994, 1055-1065)

1.16. Urząd wykorzystywał strony internetowe Urzędu¹² do zamieszczania informacji przydatnych przedsiębiorcom. W zakładce na stronie internetowej, znaleźć można było graficzny plik wraz z opisem (w języku angielskim) terenów inwestycyjnych znajdujących się w Gminie¹³. W trakcie kontroli NIK na stronie został również zamieszczony plik w języku polskim. Informacje przydatne potencjalnym przedsiębiorcom można było znaleźć również w zakładce dotyczącej funduszy

¹² www.teresin.pl

¹³ Zakładka *Tereny Inwestycyjne*

zewewnętrznych¹⁴. Znajdowały się tam informacje na temat pozyskanych przez Gminę środków pozabudżetowych i zakres zadań zrealizowanych z udziałem tych środków, w tym m.in. inwestycje, (np.: budowa dróg, przebudowa oczyszczalni). Ponadto znajdowały się tam informacje dotyczące przedmiotu działania LGD „Ziemia Chełmońskiego”.

Informacje przydatne przedsiębiorcom znajdowały się także w BIP Gminy. Zamieszczano tam informacje o postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego, których kwota nie przekraczała w złotych równowartości 30 tys. euro, a także informacje związane z planowaniem przestrzennym (MPZP, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w Gminie), Strategie oraz inne dokumenty o strategicznym znaczeniu dla Gminy z zakresu pozagospodarczych sfer działalności. W zakładce *Poradnik Interesanta* można było znaleźć wzory formularzy (w tym związane z założeniem i prowadzeniem działalności gospodarczej) oraz karty informacyjne zawierające wskazówki jakie dokumenty są wymagane przy załatwieniu określonej sprawy (*Formularze od A do Z i Sprawy od A do Z*).

(dowód: akta kontroli str. 865-869, 971-973, 1232, 1246)

1.17. Gmina Teresin w latach 2014-2017 nie nawiązała współpracy i nie wspierała organizacji pozarządowych w zakresie rozwoju przedsiębiorczości. Współpraca Gminy z organizacjami pozarządowymi określona jest w uchwalanym corocznie przez radę gminy programie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. W programach tych uchwalanych w okresie objętym kontrolą nie znajdowały się działania na rzecz wspierania przedsiębiorczości. Jak poinformował Wójt, działające na terenie gminy organizacje pozarządowe, które zgodnie ze swoimi statutami mogłyby podjąć działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości, nie zgłaszały do Gminy takich potrzeb.

(dowód: akta kontroli str. 865-869, 995)

1.18. Gmina Teresin od 2008 r. jest jednym z dziesięciu członków założycieli LGD „Ziemia Chełmońskiego”.

LGD jest stowarzyszeniem i opiera się na partnerstwie trójsektorowym, w skład którego wchodzi instytucje publiczne, lokalni partnerzy sektora społecznego i gospodarczego oraz mieszkańcy. Działania Gminy Teresin polegają na informowaniu lokalnej społeczności o możliwościach pozyskania dofinansowania w ramach realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2014-2020, wdrażanej przez LGD.

W strategii LGD cele związane z rozwojem przedsiębiorczości, zostały podzielone na cele ogólne, szczegółowe oraz przedsięwzięcia. Jako cel ogólny wskazano „Wsparcie rozwoju gospodarczego i konkurencyjności obszaru LSR do 2023 r.” (Cel ogólny 1), który został doprecyzowany celem szczegółowym „Rozwój przedsiębiorczości na obszarze LSR do 2023 roku” (Cel szczegółowy 1.1) oraz przedsięwzięciami – „Zakładanie działalności gospodarczej” (Przedsięwzięcie 1.1.1.) i „Rozwój przedsiębiorstw” (Przedsięwzięcie 1.2.1.). Wsparcie przedsiębiorczości w obu wspomnianych przedsięwzięciach polegać ma na udzielaniu wsparcia finansowego osobom fizycznym oraz innym podmiotom rozpoczynającym działalność gospodarczą lub planującym stworzenie nowych miejsc pracy (przedsięwzięcie 1.1.1 – maksymalnie 80 tys. złotych premii, przedsięwzięcie 1.1.2 – maksymalnie 300 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 480-549, 1012—1018, 1049-1054)

¹⁴ Zakładka *Fundusze zewnętrzne*

1.19. W okresie objętym kontrolą współpraca pomiędzy Gminą a Powiatowym Urzędem Pracy polegała głównie na zamieszczaniu w budynkach Gminy, na stronie internetowej oraz w lokalnej prasie informacji o prowadzonych naborach do projektów realizowanych przez PUP, a także udostępnianiu pomieszczeń oraz sprzętu multimedialnego na potrzeby szkoleń realizowanych przez pracowników PUP. Wójt poinformował, że Gmina współpracując z Powiatowym Urzędem Pracy w Sochaczewie (dalej jako „PUP”) nie podejmuje działań, które nakierowane są w sposób bezpośredni na wspieranie rozwoju przedsiębiorczości.

W latach 2014-2017 Gmina Teresin oraz jej jednostki organizacyjne umożliwiły odbycie stażu absolwenckiego lub pracę przy robotach publicznych osobom kierowanym z PUP.

(dowód: akta kontroli str. 865-869, 996)

1.20. Zasady i tryb przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami określała uchwała Rady Gminy Teresin¹⁵. Konsultacje były przeprowadzane w związku z realizacją inwestycji o charakterze publicznym lub przy opracowywaniu dokumentów o strategicznym znaczeniu.

W latach 2014-2017 w Gminie Teresin badania ankietowe i konsultacje społeczne prowadzono m.in. na potrzeby:

- 1) opracowania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Teresin,
- 2) oceny prac konkursowych na opracowanie koncepcji urbanistyczno-architektonicznej zagospodarowania budynku dworca kolejowego oraz terenów przyległych,
- 3) oceny poziomu satysfakcji z życia na terenie Gminy Teresin (na potrzeby Strategii LGD „Ziemia Chełmońskiego”),
- 4) uchwalonego w 2016 r. Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Teresin,
- 5) oceny najpilniejszych potrzeb inwestycyjnych w zakresie infrastruktury sportowej.

Informacje o wynikach konsultacji zakończonych i aktualnie prowadzonych zamieszczano na stronie BIP Urzędu Gminy Teresin w zakładce *Konsultacje społeczne*. Konsultacje i badania ankietowe miały charakter ogólnospołeczny i nie były kierowane wyłącznie do przedsiębiorców.

(dowód: akta kontroli str. 865-869, 972, 998, 1246)

1.21. Działania Urzędu na rzecz pozyskania nowych inwestorów, w okresie objętym kontrolą polegały m.in. na:

- 1) zamieszczaniu na stronie internetowej pliku wraz z opisem terenów inwestycyjnych znajdujących się na terenie Gminy (również w języku angielskim),
- 2) prezentacji informacji o zaletach Gminy w publikacji „Samorzady 2014” i „Samorzady 2017” (w przygotowaniu),
- 3) zamieszczeniu oferty wraz z opisem terenów inwestycyjnych Gminy na stronach internetowych Agencji Rozwoju Mazowsza.

Gmina uczestniczyła w konkursach i przeglądach organizowanych dla samorządów takich jak „Złota Setka Samorządów” (konkurs organizowany przez wydawnictwo

¹⁵ Uchwała nr VI/37/2011 z dnia 25 marca 2011 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Teresin

Rzeczpospolita) i „Ranking zrównoważonego rozwoju”. Jak wyjaśnił Wójt przedstawiciele Gminy prowadzą również indywidualne rozmowy z przedsiębiorcami działającymi już na terenie Gminy (Panattoni Europe, Dawtona) w celu zachęcenia ich do rozszerzenia działalności i dalszych inwestycji w Gminie.

Z informacji Wójta wynikało, że działania promocyjne dotyczące oferty inwestycyjnej Gminy Teresin polegają również na udziale przedstawicieli gminy w organizowanych corocznie forach, kongresach lub konwencjach, podczas których istnieje możliwość nawiązywania kontaktów gospodarczych¹⁶.

Wójt poinformował m.in., że szczególne znaczenie ma udział gminy w organizowanym co roku przez Mazowiecką Jednostkę Wdrażania Programów Unijnych „Forum Rozwoju Mazowsza”. Formuła tego wydarzenia, prowadzonego w formie warsztatowo-konferencyjnej, sprzyja nawiązywaniu współpracy i dyskusji w gronie przedstawicieli różnych środowisk (administracji, biznesu, sektora naukowego i pozarządowego). Główną ideą forum jest nawiązanie współpracy pomiędzy przedstawicielami tych środowisk, a także promocja funduszy europejskich oraz szukanie sposobów na wzmocnienie innowacyjności i przedsiębiorczości województwa.

Gmina Teresin prowadzi także działania promocyjne o charakterze międzynarodowym. Od 2015 r. Gmina rozpoczęła współpracę z bliźniaczą gminą włoską Santi Cosma e Damian, zaś w 2016 r. podjęła kroki w sprawie nawiązania współpracy z bułgarską gminą Szabla (wizyta przedstawicieli Gminy w Bułgarii). Podjęto również rozmowy z przedstawicielami ambasady polskiej w Chinach, zmierzające do zaprezentowania j oferty inwestycyjnej potencjalnym inwestorom z Chin.

(dowód: akta kontroli str. 865-869, 1002-1004, 1093-1097, 1232-1244)

1.22. W latach 2014-2017 Gmina Teresin realizując planowane inwestycje korzystała z zewnętrznych źródeł finansowania. Środki inwestycyjne pochodziły głównie z budżetu Unii Europejskiej i pozyskiwane były w ramach programów pomocowych takich jak: Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego, czy Program Rozwoju Obszrów Wiejskich na lata 2007-2013. Łączna kwota projektów dofinansowanych w tym okresie wyniosła 36.361,1 tys. zł (w tym kwota dofinansowania na przygotowanie terenów pod działalność inwestycyjną, budowę i rozbudowę sieci kanalizacyjnej oraz przebudowę oczyszczalni ścieków, wyniosła 23.122,4 tys. zł, co stanowiło 63,6% całości tych inwestycji).

Poza środkami unijnymi Gmina skorzystała z pożyczki udzielonej przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie w wysokości 1,6 mln zł. Środki te zostały przeznaczone na przebudowę i rozbudowę oczyszczalni ścieków w miejscowości Granice. W związku z realizacją zadania pn. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Paprotni i Teresinie Gaju”, wyemitowano obligacje o wartości 2,5 mln zł, których wykup zaplanowano w latach 2018-2020.

(dowód: akta kontroli str. 865-869, 1005)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. NIK zwraca uwagę, że w okresie objętym kontrolą uchwały dotyczące MPZP były zamieszczane na stronie BIP w zakładce - *Uchwały Rady Gminy*

¹⁶ Forum Rozwoju Mazowsze, Kongres Regionów, Europejski Kongres Samorządów, Forum Ekonomiczne, Mazowieckie Targi Rolne i Przedsiębiorczości, Konwent wójtów, burmistrzów, prezydentów miast województwa mazowieckiego

(w terminach od 12 do 41 dni od ich uchwalenia). Nie były jednak zamieszczane na stronie BIP urzędu w zakładce *Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego* lub zamieszczane były w okresie wynoszącym od 77 do 239 dni od dnia ich uchwalenia. Zdaniem NIK, mogło to utrudniać potencjalnym inwestorom i przedsiębiorcom zapoznanie się z bieżącymi informacjami o planach zagospodarowania przestrzennego terenów gminnych.

2. NIK zwraca uwagę, że mimo wynikającego ze Strategii obowiązku podjęcia działań dotyczących utworzenia Gminnego Centrum Informacji i Doradztwa Gospodarczego dla osób poszukujących pracy, chcących rozpocząć działalność gospodarczą i korzystać ze środków finansowych Unii Europejskiej oraz inwestorów zewnętrznych i działań ukierunkowanych na zainicjowanie powstania Forum Przedsiębiorców działających na jej terenie, Gmina nie wykazała inicjatywy w tym kierunku z powodu braku sygnałów od przedsiębiorców. Zdaniem NIK, wobec ujęcia w Strategii ww. działań, inicjatywa w tym zakresie należy do władz Gminy, a jej brak może utrudnić osiągnięcie strategicznego celu Strategii w zakresie tworzenia jak najlepszych warunków dla trwałego rozwoju gospodarczego.

(dowód: akta kontroli str. 1041-1048, 1245-1260)

Ocena cząstkowa

W ocenie NIK, w okresie objętym kontrolą Gmina Teresin podejmowała działania mające na celu stworzenie warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości na jej terenie, głównie poprzez inwestowanie w rozwój lokalnej infrastruktury, utrzymywanie podatków od środków transportu na niskim poziomie, działania doradczo-konsultacyjne świadczone na rzecz przedsiębiorców oraz prowadzenie działań promocyjno-informacyjnych.

2. Organizacja monitoringu i oceny efektów wspierania przedsiębiorczości przez Gminę i wykorzystania tych ocen w modyfikacji realizowanych działań

Opis stanu faktycznego

2.1. W Strategii przewidziany został rozdział dotyczący monitoringu, kontroli i oceny efektów realizacji jej ustaleń (część VII Strategii).

Zgodnie ze Strategią głównym założeniem działań monitorujących, kontrolnych oraz ich oceny, miało być systematyczne analizowanie stanu zaawansowania realizacji poszczególnych kierunków działań i ich zgodności ze sformułowanymi celami, a także wyciąganie wniosków z tego co zostało zrobione oraz modyfikowanie dalszych poczynań w sposób umożliwiający zrealizowanie założonych celów.

Zgodnie ze Strategią bezpośredni nadzór nad realizacją jej ustaleń został przypisany Wójtowi Gminy Teresin, zaś bieżący nadzór miał sprawować wyznaczony pracownik Urzędu Gminy – Koordynator Realizacji Strategii.

Do obowiązków Wójta należało również sporządzanie raportu z realizacji ustaleń Strategii (raz w roku) i jego przekazywanie do Rady Gminy Teresin, a także upowszechnianie wśród mieszkańców.

W okresie objętym kontrolą nie utworzono stanowiska ani nie wskazano konkretnej osoby odpowiedzialnej za monitoring i ocenę postępu działań Gminy w zakresie wspierania przedsiębiorczości. Kontroli NIK nie przedstawiono dokumentów

świadczących o corocznym sporządzeniu przez Wójta i przekazaniu radzie gminy raportu z realizacji ustaleń Strategii.

(dowód: akta kontroli str. 399-479, 1012-1040)

2.2. W Strategii wskazane zostały m.in. następujące wskaźniki odnoszące się do rozwoju przedsiębiorczości i wzrostu aktywności gospodarczej:

- 1) liczba podmiotów gospodarczych ogółem, w tym w rozbięciu na poszczególne branże,
- 2) liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców,
- 3) przeciętna liczba pracujących przypadająca na 1 podmiot gospodarczy,
- 4) liczba uczestników szkoleń, którzy w ciągu roku po odbyciu szkolenia rozpoczęli realizację projektu współfinansowanego ze środków pomocowych Unii Europejskiej,
- 5) liczba pozyskanych inwestorów i rodzaj ich działalności.

Dla wskaźników nie ustalono wartości bazowych i docelowych. Na potrzeby realizacji Strategii nie opracowano innych dokumentów określających wartości wskaźników bazowych i docelowych.

(dowód: akta kontroli str. 399-479, 1012-1018)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowości polegające na niewypełnianiu postanowień Strategii w zakresie jej monitorowania:

- 1) Nie wskazano pracownika, który miałby pełnić funkcje Koordynatora Realizacji Strategii, o którym mowa w ust. 3 części VII Strategii.

Jak wyjaśnił Wójt, w urzędzie nie utworzono stanowiska ani nie wskazano konkretnej osoby odpowiedzialnej za monitoring i ocenę postępu działań Gminy w zakresie wspierania przedsiębiorczości, gdyż zadania w tym zakresie realizowane były przez niemal wszystkie stanowiska w urzędzie. Wskazać jednak trzeba, że zgodnie z postanowieniami Strategii za monitoring strategii ma być odpowiedzialna wyznaczona osoba – koordynator Strategii.

- 2) Wójt nie sporządził corocznych raportów z realizacji zadań Strategii (za lata 2014-2016) do czego zobowiązywały postanowienia Strategii (ust. 1 części VII). Uniemożliwiało to wywiązywanie się z obowiązku przekazywania radzie gminy corocznych raportów z jej realizacji.

Wójt wyjaśnił, że w sposób sformalizowany nie sporządzano raportów z realizacji Strategii, jednak mimo to zarówno on jak i radni dysponują wiedzą na temat realizacji jej podstawowych celów. Dotyczy to również mieszkańców, którzy poprzez prasę samorządową i media elektroniczne są informowani o realizacji celów i zadań zawartych w Strategii.

(dowód: akta kontroli str. 399-479, 1012-1018)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że wszystkie wymienione w Strategii wskaźniki (w tym dotyczące rozwoju i wspierania przedsiębiorczości) były określone w sposób ogólny, tj. bez podania ich wartości początkowej i docelowej co może utrudniać ocenę osiągniętych efektów.

Wójt gminy poinformował, że nie obliczano corocznie liczbowych wskaźników produktu i rezultatu, przewidzianych w Strategii gdyż uznano, że wystarczające informacje zawarte są w sprawozdaniach jakie są przygotowywane przez Gminę i jej jednostki i przekazywane do organów nadrzędnych (m.in. wojewoda) lub kontrolujących (m.in. regionalna izba obrachunkowa). Ponadto oprócz wielu

sprawozdań składanych do organów zewnętrznych pracownicy składają wójtowi gminy sprawozdania z realizacji rocznych planów działalności poszczególnych komórek urzędu, a dyrektorzy jednostek organizacyjnych Gminy roczne sprawozdania z działalności.

Zdaniem NIK określenie precyzyjnych wskaźników jest konieczne do oceny skuteczności prowadzonych przez Gminę działań i postępu w osiąganiu założonych celów Strategii. Brak wskaźników wartości początkowej i docelowej może utrudniać monitorowanie postępu w osiąganiu celów i ocenę ryzyka dla przyjętych działań, a w konsekwencji możliwość dostosowania Strategii do zmieniających się warunków.

(dowód: akta kontroli str. 399-479, 551-862, 1012-1040)

Ocena cząstkowa

W ocenie NIK w okresie objętym kontrolą Gmina Teresin nie stworzyła skutecznego systemu monitoringu postanowień Strategii, zgodnego z jej postanowieniami. Wskaźniki zawarte w Strategii określono w sposób ogólny, bez podania ich wartości początkowej i docelowej. Nie powołano Koordynatora Realizacji Strategii, a Wójt nie sporządzał i nie przekazywał radzie gminy stosownych raportów z realizacji Strategii.

3. Działania na rzecz wspierania przedsiębiorczości oraz efekty tych działań

3.1. W okresie objętym kontrolą liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy przypadająca na 10 tys. mieszkańców spadła z 998 na koniec 2013 r. do 991 na koniec 2016 r.¹⁷.

Opis stanu faktycznego

3.2. Jak poinformował Wójt, Gmina Teresin nie dokonywała podsumowań dotychczasowych efektów realizowanych działań na rzecz wspierania przedsiębiorczości i rozwoju gospodarczego w sposób uporządkowany. Ocena efektów stanowiła element m.in. sprawozdań z realizacji budżetu oraz sprawozdań z osiągnięcia celów i realizacji zadań za kolejne lata, a także sprawozdań przygotowywanych m.in. dla GUS, wojewody czy marszałka.

Odstąpiono od pozyskiwania niektórych danych oraz przeprowadzania pogłębionej analizy danych ze względu na ich koszty. Zdaniem Wójta zadania te mogłyby być powierzone podmiotowi zewnętrznemu generowałyby dodatkowe koszty dla Gminy.

W związku z zadaniami realizowanymi przez Gminę, dotyczącymi rozwoju przedsiębiorczości, na jej terenie:

- 1) W latach 2015-2016 nawiązano lub podjęto starania dotyczące nawiązania współpracy o charakterze międzynarodowym (partnerska gmina we Włoszech i Bułgarii) oraz nawiązano współpracę z przedstawicielem ambasady polskiej w Chinach,
 - a) Przedstawiciele Gminy byli zapraszani na organizowane cyklicznie kongresy, fora oraz innego rodzaju spotkania, m.in. w 2017 r. przedstawiciele Gminy brali udział w Kongresie Regionów we Wrocławiu.
- 2) W latach 2015 i 2016 Gmina zajmowała miejsca w pierwszej dziesiątce rankingu Rzeczypospolitej „Złota Setka Samorządu” (odpowiednio piąte i dziewiąte miejsce).

¹⁷ Wg danych obliczonych na podstawie metodologii przyjętej przez Główny Urząd Statystyczny.

- 3) W latach 2014-2017 (do 17 lipca) pracownicy urzędu udzielili 175 porad, w tym m.in. osobom zainteresowanym pozyskaniem środków na rozpoczęcie prowadzenia działalności gospodarczej lub rozbudowę działalności już prowadzonej.
- 4) W ramach współpracy z PUP, w Urzędzie Gminy staż odbyły 22 osoby, spośród których trzy zostały zatrudnione na stałe, zaś Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w tym samym okresie przyjął do pracy przy robotach publicznych 26 osób. Jak poinformował Wójt, wszystkie osoby odbywające staż były następnie zatrudniane na okres co najmniej trzech miesięcy.
- 5) Zrealizowano inwestycje drogowe m.in. wybudowano w 2014 r. obwodnicę Teresina o długości 5,7 km za kwotę 12.307,16 tys. zł.
- 6) W latach 2014-2016 w Gminie wykonano 177 przyłączy budynków mieszkalnych do gminnej sieci kanalizacyjnej i 215 przyłączy do gminnej sieci wodociągowej.
- 7) Nastąpiło zwiększenie w latach 2014-2016 wpływów do budżetu gminy z tytułu podatku od środków transportowych (mimo zachowania nie zmienionej stawki w tym okresie) tj. z 451,5 tys. zł w 2014 r. do 556 tys. zł w 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 863, 865-869, 910-913, 915-935, 996, 1002-1004, 1041-1048, 1055-1065, 1093-1097, 1199-1230)

3.3. Analiza wskaźników i danych dotyczących rozwoju gospodarczego Gminy za lata 2013-2016 wykazała, m.in., że:

- 1) w Gminie sukcesywnie zmniejszał się poziom bezrobocia (z 11% w 2013 r. do 8% w 2015 r.),
- 2) w każdym roku następował przyrost „netto” przedsiębiorców zarejestrowanych na terenie gminy - 12% wzrost w 2014 r., zaś w 2016 r. wzrost o 33% (dane na podstawie CEIDG),
- 3) co roku wzrastały dochody własne Gminy w przeliczeniu na mieszkańca (z 2045,77 zł na koniec 2013 r. do 2737,24 zł na koniec 2016 r.)

(dowód: akta kontroli str. 863)

Ocena cząstkowa

W ocenie NIK, działania Gminy wspierające rozwój przedsiębiorczości wpłynęły, obok jej dogodnego położenia w obrębie metropolii warszawskiej i w pobliżu ważnych tras kolejowych i drogowych, na poprawę podstawowych wskaźników dotyczących rozwoju gospodarczego Gminy. Spadł poziom bezrobocia oraz wzrosły średnie dochody własne gminy w przeliczeniu na mieszkańca.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁸, wnosi o:

1. Powołanie Koordynatora Realizacji Strategii, zgodnie z postanowieniami Strategii.

¹⁸ Dz. U. z 2017 r. poz. 524.

2. Sporządzanie i przekazywanie Radzie Gminy Teresin corocznych raportów z realizacji działań określonych w Strategii.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Administracji Publicznej

Kontroler
Paweł Łukasiewicz
Doradca ekonomiczny

.....
podpis

.....
podpis